

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет гуманітарно-педагогічний
19 червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**
Природотерапія

Галузь знань С “Соціальні науки, журналістика та інформація”

Спеціальність С4 “Психологія”

Освітня програма “Психологія” (ОС “Бакалавр”)

Факультет гуманітарно-педагогічний

Розробники: аспірант кафедри психології Олеся ЦЕНТИЛО-ГІПТЕНКО,

завідувач кафедри психології, канд. психол. н., доц. Ірина

МАРТИНЮК

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни “Природотерапія”

Дисципліна “Природотерапія” відіграє важливу роль у забезпеченні майбутніх психологів знаннями види й засоби психотерапії та психологічної реабілітації. Вона пропонується як вибіркова для ОП “Психологія”. Дисципліна ознайомлює слухачів із можливостями застосування засобів природи у практиці психологічної допомоги особистості. Вона забезпечує розуміння сутності впливу різних засобів природи на психіку людини; надає інформацію про методику їх застосування у практиці психологічної допомоги різним віковим та нозологічним категоріям осіб; розвиває уміння поєднувати психотерапевтичні техніки із засобами природи під час проведення заходів надання психологічної допомоги.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>С4 Психологія</i>	
Освітня програма	<i>Психологія</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	2-3
Семестр	2	4-5
Лекційні заняття	<i>45 год.</i>	<i>6 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>45 год.</i>	<i>6 год.</i>
Лабораторні заняття	<i>- год.</i>	<i>- год.</i>
Самостійна робота	<i>120 год.</i>	<i>198 год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>6 год.</i>	-

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: ознайомлення студентів із основними засобами природотерапії, розвивати вміння застосовувати їх у практиці психологічної допомоги особистості.

Перелік освітніх компонент, які передують вивченню навчальної дисципліни: методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності; психологія стресу; педагогіка та психологія вищої

школи; етнопсихологія; психологічна допомога особистості; психіатрична пропедевтика; диференційна психологія.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність застосовувати засоби природотерапії у практиці психологічної допомоги особистості;

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатністю застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК2. Знаннями та розумінням предметної області та розумінням професійної діяльності;

ЗК4. Здатністю вчитися й оволодівати сучасними знаннями;

ЗК5. Здатністю бути критичним і самокритичним;

ЗК6. Здатністю приймати обґрунтовані рішення;

ЗК7. Здатністю генерувати нові ідеї

ЗК8. Навичками міжособистісної взаємодії;

ЗК9. Здатністю працювати в команді;

ЗК11. Здатністю зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатністю оперувати категоріально-понятійним апаратом психології;

СК2. Здатністю до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ;

СК3. Здатністю до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків;

СК4. Здатністю самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел;

СК8. Здатність організувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову у т.ч. особам, які отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни): добирати і впроваджувати необхідні психодіагностичні методики, корекційні, психотренінгові методи, вести психологічну консультативну бесіду, застосовувати психотерапевтичні техніки відповідно до запитів клієнтів.

СК9. Здатністю здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту;

СК10. Здатністю дотримуватися норм професійної етики;

СК11. Здатністю до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища в нормі та патології, ідентифікувати психологічні проблеми та прогнозувати шляхи їх розв'язання;

ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ, можливості їх коригування у контексті професійних завдань;

ПРН3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у тому числі іноземних та з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань;

ПРН4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел (як україномовних, так і іншомовних).

ПРН5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальними, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги;

ПРН10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника;

ПРН11. Складати та реалізовувати план діагностичного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта забезпечувати ефективність власних дій;

ПРН14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості;

ПРН15. Відповідально ставитись до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку;

ПРН16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога;

ПРН18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі			
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд
Модуль 1. Психологічне підґрунтя застосування природотерапії в практиці психологічної допомоги												
Тема 1. Історія застосування засобів природи в практиці психологічної допомоги	1	14	2	2			10	14				14
Тема 2. Види засобів природи, що застосовуються в практиці психологічної допомоги	1-3	22	6	6			10	22	2			20
Тема 3. Показання до застосування природотерапії в процесі медичної, психологічної та	3-5	27	6	6			15	27		2		25

соціальної реабілітації різних категорій осіб												
Тема 4. Урахування вікових особливостей застосуванні природотерапії у	5-7	27	6	6			15	27				27
Разом за модулем 1		90	20	20			50	90	2	2		86
Модуль 2. Особливості застосування окремих видів природотерапії												
Тема 1. Гарденотерапія	7-10	34	10	10			14	34	2	2		30
Тема 2. Дельфінотерапія	11	18	2	2			14	18				18
Тема 3. Іпотерапія	11-13	26	6	6			14	26		2		24
Тема 4. Каністерапія	13-14	22	4	4			14	22	2			20
Тема 5. Фелінотерапія	15	20	3	3			14	20				20
Разом за модулем 2		120	25	25			70	120	4	4		112
Усього годин		210	45	45			120	210	6	6		198

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія застосування засобів природи в практиці психологічної допомоги	2
2	Види засобів природи, що застосовуються в практиці психологічної допомоги	6
3	Показання до застосування природотерапії в процесі медичної, психологічної та соціальної реабілітації різних категорій осіб	6
4	Урахування вікових особливостей у застосуванні природотерапії	6
5	Гарденотерапія	10
6	Дельфінотерапія	2
7	Іпотерапія	6
8	Каністерапія	4
9	Фелінотерапія	3

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аналіз досягнень у практиці застосування природотерапії в різних країнах світу	2
2	Аналіз реабілітаційних заходів із застосуванням різних засобів природотерапії. Розробка психотренінгового заняття із застосуванням засобів природи	6
3	Аналіз показань до застосування рослинних засобів у процесі медичної, психологічної та соціальної реабілітації різних категорій осіб. Аналіз показань до застосування анімалотерапії в процесі медичної, психологічної та соціальної реабілітації різних категорій осіб	6

4	Аналіз можливостей застосування природотерапії у практиці психологічної допомоги дітям. Аналіз можливостей застосування природотерапії у практиці психологічної допомоги дорослим	6
5	Аналіз способів застосування садотерапії в реабілітаційному процесі. Особливості застосування вирощування й догляду за рослинами як методу реабілітації особистості. Проведення майндфулнесс-практик у природному середовищі як метод психологічної допомоги	10
6	Аналіз ефективності дельфінотерапії в Україні та світовій практиці	2
7	Аналіз ефективності іпотерапії в Україні та світовій практиці	6
8	Особливості застосування каністерапії у роботі з психічною травмою. Особливості застосування каністерапії у реабілітації осіб з інвалідністю	4
9	Аналіз ефективності фелінотерапії України та світовій практиці	3

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аналіз практики застосування засобів природи в світовій практиці психологічної допомоги	10
2	Форми застосування засобів природи в практиці психологічної допомоги	10
3	Показники ефективності застосування засобів природи в практиці реабілітаційного процесу	15
4	Приклади застосування різних форм природотерапії в практиці реабілітаційного процесу та психологічної допомоги особам різного віку	15
5	Приклади застосування садотерапії в світовій практиці реабілітаційного процесу та психологічної допомоги. Особливості застосування садотерапії в медичних закладах	14
6	Приклади застосування дельфінотерапії в практиці реабілітаційного процесу та психологічної допомоги	14
7	Приклади застосування іпотерапії в практиці реабілітаційного процесу та психологічної допомоги	14
8	Приклади застосування каністерапії в практиці реабілітаційного процесу та психологічної допомоги. Особливості підбору й підготовки собак психологічної допомоги	14
9	Приклади застосування фелінотерапії в практиці реабілітаційного процесу та психологічної допомоги	14

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне та письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних та самостійних робіт.

7. Методи навчання:

- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- тренінг;
- метод навчання через дослідження.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного “Положення про екзамен та заліки у НУБіП України”.

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Психологічне підґрунтя застосування природотерапії в практиці психологічної допомоги		
Лекція 1. Історія застосування засобів природи в практиці психологічної допомоги	Знання сутності природотерапії та можливостей її застосування в практиці психологічної допомоги. Розуміння показників ефективності природотерапії як напряму психологічної допомоги та усвідомлення різноманіття шляхів її застосування.	-
Практична робота 1. Аналіз досягнень у практиці застосування природотерапії в різних країнах світу		10
Самостійна робота 1. Аналіз практики застосування засобів природи в світовій практиці психологічної допомоги		10
Лекція 2. Види засобів природи, що застосовуються в практиці психологічної допомоги	Знання різновидів засобів природи, що можуть бути застосовані з терапевтичною метою. Уміння включати засоби природи в практику надання психологічної допомоги. Розуміння багатоманіття форм застосування засобів природи в практиці психологічної допомоги.	-
Практична робота 2. Аналіз реабілітаційних заходів із застосуванням різних засобів природотерапії. Розробка психотренінгового заняття із застосуванням засобів природи		10
Самостійна робота 2. Форми застосування засобів природи в практиці психологічної допомоги		10
Лекція 3. Показання до застосування природотерапії в процесі медичної, психологічної та соціальної реабілітації різних категорій осіб	Знання показників до застосування природотерапії в процесі медичної, психологічної та соціальної реабілітації різних категорій осіб. Розуміння спільних та відмінних рис застосування рослинних засобів та анімалотерапії в процесі медичної, психологічної та соціальної реабілітації різних категорій осіб. Уміння визначати ефективність здійснюваних за допомогою засобів природи терапевтичних впливів.	-
Практична робота 3. Аналіз показань до застосування рослинних засобів у процесі медичної, психологічної та соціальної реабілітації різних категорій осіб. Аналіз показань до застосування анімалотерапії в процесі медичної, психологічної та соціальної реабілітації різних категорій осіб		10
Самостійна робота 3. Показники ефективності застосування засобів природи в практиці реабілітаційного процесу		10

Лекція 4. Урахування вікових особливостей у застосуванні природотерапії	Розуміння необхідності врахування вікових особливостей у практиці застосування природотерапії. Знання способів застосування природотерапії у практиці психологічної допомоги дітям та дорослим. Уміння добирати різні форми природотерапії в практиці реабілітаційного процесу та психологічної допомоги особам різного віку.	-
Практична робота 4. Аналіз можливостей застосування природотерапії у практиці психологічної допомоги дітям. Аналіз можливостей застосування природотерапії у практиці психологічної допомоги дорослим		10
Самостійна робота 4. Приклади застосування різних форм природотерапії в практиці реабілітаційного процесу та психологічної допомоги особам різного віку		10
Модульна контрольна робота 1.	Узагальнення набутих знань та умінь.	20
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Особливості застосування окремих видів природотерапії		
Лекція 1. Гарденотерапія	Знання способів застосування гарденотерапії в реабілітаційному процесі. Розуміння особливостей застосування вирощування й догляду за рослинами як методу реабілітації особистості. Уміння проводити майндфулнесс-практики у природному середовищі як метод психологічної допомоги	-
Практична робота 1. Аналіз способів застосування гарденотерапії в реабілітаційному процесі. Особливості застосування вирощування й догляду за рослинами як методу реабілітації особистості. Проведення майндфулнесс-практик у природному середовищі як метод психологічної допомоги		15
Самостійна робота 1. Приклади застосування гарденотерапії в світовій практиці реабілітаційного процесу та психологічної допомоги. Особливості застосування гарденотерапії в медичних закладах		15
Лекція 2. Дельфінотерапія	Знання сутності дельфінотерапії як методу психологічної допомоги особистості. Розуміння особливостей застосування дельфінотерапії. Уміння визначати показання до застосування дельфінотерапії.	-
Практична робота 2. Приклади застосування дельфінотерапії в практиці реабілітаційного процесу та психологічної допомоги		5
Самостійна робота 2. Приклади застосування дельфінотерапії в практиці реабілітаційного процесу та психологічної допомоги		5
Лекція 3. Іпотерапія	Знання сутності іпотерапії як методу психологічної допомоги особистості. Розуміння особливостей застосування іпотерапії. Уміння визначати	-
Практична робота 3. Приклади застосування іпотерапії в практиці реабілітаційного процесу та психологічної допомоги		5

Самостійна робота 3. Приклади застосування іпотерапії в практиці реабілітаційного процесу та психологічної допомоги	показання до застосування іпотерапії.	5
Лекція 4. Каністерапія		-
Практична робота 4. Приклади застосування каністерапії в практиці реабілітаційного процесу та психологічної допомоги. Особливості підбору й підготовки собак психологічної допомоги	Знання сутності каністерапії як методу психологічної допомоги особистості. Розуміння особливостей застосування каністерапії. Уміння визначати показання до застосування каністерапії.	10
Самостійна робота 4. Приклади застосування каністерапії в практиці реабілітаційного процесу та психологічної допомоги. Особливості підбору й підготовки собак психологічної допомоги		10
Лекція 5. Фелінотерапія		-
Практична робота 5. Приклади застосування фелінотерапії в практиці реабілітаційного процесу та психологічної допомоги	Знання сутності фелінотерапії як методу психологічної допомоги особистості. Розуміння особливостей застосування фелінотерапії. Уміння визначати показання до застосування фелінотерапії.	5
Самостійна робота 5. Приклади застосування фелінотерапії в практиці реабілітаційного процесу та психологічної допомоги		5
Модульна контрольна робота 2.	Узагальнення набутих знань та умінь.	20
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Відтермінування здачі завдань самостійної роботи, практичних занять у випадках хвороби чи якоїсь іншої вагомій для студента причини може бути дозволене за умови надання необхідної документації. Відтермінування здачі екзамену може бути дозволене у випадку за умови погодження з деканатом. Проведення навчальних занять, терміни та умови виконання навчальних завдань можуть бути адаптовані до
---	---

	запитів студентів із документально підтвердженими особливими потребами. Відповідальністю студента залишається вчасне надання таких документів.
Політика щодо академічної доброчесності	Вступаючи на цей курс, студенти повинні дотримуватися норм поведінки, прописаних у Положенні про академічну доброчесність у Національному університеті біоресурсів і природокористування України (https://surl.lujinsbz). Ви повинні знати та дотримуватись академічної доброчесності з усіх питань цього курсу. Порушення академічної доброчесності тягне за собою академічну відповідальність.
Політика щодо відвідування	Відвідування лекцій та практичних занять з курсу є обов'язковим, воно забезпечує краще розуміння матеріалу, дає можливість простежити зв'язок між теоретичною інформацією та її прикладним аспектом, сформуванню системи знань та ґрунтовно підготуватись до екзамену. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету).

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Батраченко І. Г., Плошинська А. А., Склянська О. (2024) Психологічні засад трансформації садівництва у формат терапії та фітнесу. *Journal of Psychology Research*. Том 30, № 13. С. 5–20.
2. Будегай, В. А., Сопівник, І. В., Альтанова, О. Б., Демченко, І. І., Драчук, О. В., Наконечна, А. В., Мацола, В. А., Міхєєва, О. Ю., Федченко, К. О., Витриховська, О. П. Соціальна робота засобами природотерапії із постраждалими внаслідок надзвичайних ситуацій. Колективна монографія. Київ: Компринт, 2021. 536 с.
3. Косик О. І., Білоног М. І. (2022) Особливості планування та озеленення терапевтичних ландшафтів дитячих лікарень. *Theory and Practice of Design*. Issue 25. С. 228–235.
4. Цілющі сили природи: еко-арттерапія. Вознесенська О. Л., Подкоритова Л. О. (ред.). Київ: ФОП Назаренко Тетяна Вікторівна, 2021. 188 с.
5. Berger R. Nature Therapy: Selected Articles. The Nature Therapy Center. 99 p. URL: www.naturetherapy.org.
6. Farrell H. (2020) Gardening for Mindfulness. London: An Hachette UK Company. 224 p.
7. Nebbe L. L. (1991) Nature as a Guide: Using Nature in Counseling, Therapy, and Education. Minneapolis: Education Media Corporation.
8. Handbook of Animal-Assisted Therapy. Theoretical Foundations and Guidelines for Practice. Third Edition. Edited by Aubrey H. Fine. Elsevier. 2010. 58 p.
9. Stuart-Smith S. (2021) The Well Garden Mind. Rediscovering Nature in the Modern World. London: William Collins. 342 p.

Допоміжні

1. Calcaterra V., Veggiotti P., Palestini C., De Giorgis V., Raschetti R., Tumminelli M., et al. (2015) Post-Operative Benefits of Animal-Assisted Therapy in Pediatric Surgery: A Randomised Study. *PLoS ONE* 10(6): e0125813. URL: <https://journals.plos.org/plosone/article/file?id=10.1371%2Fjournal.pone.0125813&type=printable>.
2. Caponnetto P., Inguscio, L., Triscari, S., Casu, M., & Ferrante, A. (2022). New perspectives in psychopathology and psychological well-being by using forest therapy: A systematic review. *The Open Psychology Journal*, 15. <https://doi.org/10.2174/18743501-v15-e220922-2021-ht3-1755-1>.
3. Coakley A. B. & Makhoney E. K. (2009) Creating a Therapeutic and Healing Environment with a Pet Therapy program. *Complement Ther Clin Pract.* 2009 August ; 15(3): 141–146. URL: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC2798799/pdf/nihms119288.pdf>.
4. Figueiredo M. O., Alegretti A. L., & Magalhães L. (2021). Occupational therapy assisted by dogs: a scoping review of the Brazilian literature. *Cadernos Brasileiros de Terapia Ocupacional*, 29, e2087. URL: <https://scispace.com/pdf/terapia-ocupacional-assistida-por-caes-uma-revisao-de-escopo-3moy73zb96.pdf>.
5. Fornefeld D., Zellin U., Schmidt P. & Fricke O. (2023) The supporting role of dogs in the inpatient setting: a systematic review of the therapeutic effects of animal-assisted therapy with dogs for children and adolescents in an inpatient setting. *European Child & Adolescent Psychiatry*. 34:3-17. URL: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s00787-023-02326-1.pdf>.
6. Gee N. R., Townsend L, Friedmann E, Barker S. B., Thakre T. P. & Mueller M. K. (2025) A pilot randomized controlled trial to examine the impact of a therapy dog intervention on loneliness in adult patients hospitalized in a psychiatric unit. *Front. Psychiatry* 16:1582767. URL: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC12728353/pdf/fpsy-16-1582767.pdf>.
7. González-Sala F., Llopiz-Guerra K., Ferri A. & Martí-Vilar M. (2025). Parents' Perspectives on the Benefits of Animal-Assisted Intervention: A Systematic Review. *Behavioral Sciences*, 15(12),1663. URL: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC12729349/pdf/behavsci-15-01663.pdf>.
8. Jesionowicz R. L. (2015) The effects of Animal Assisted Therapy on Traumas and Aggressive Behaviors of Children with Autism. Dissertations. URL: <http://digscholarship.unco.edu/dissertations/27>.
9. Jones M. G., Rice S. M. & Cotton S. M. (2019) Incorporating animal-assisted therapy in mental health treatments for adolescents: A systematic review of canine assisted psychotherapy. *Plos One*, 14(1). URL: <https://rest.marsprod.its.unimelb.edu.au/server/api/core/bitstreams/e0037f8b-07aa-593b-a2a4-7b3059394bf9/content>.
10. Kamioka H., et al. (2014) Effectiveness of animal-assisted therapy: A systematic review of randomized controlled trials. *Complement Ther Med.*

URL:

https://www.academia.edu/86447504/Effectiveness_of_animal_assisted_therapy_A_systematic_review_of_randomized_controlled_trials .

11. Kil, N., Kim, J. G., Thornton, E., & Jeranek, A. (2023). Psychological and physiological health benefits of a structured forest therapy program for children and adolescents with mental health disorders. *The International Journal of Mental Health Promotion*. <https://doi.org/10.32604/ijmhp.2023.022981> .
12. Kim O., Hong S., Lee H.-A., Chung Y.-H. & Lee S.-J. Animal Assisted Intervention for Rehabilitation Therapy and Psychotherapy *Complementary Therapies for the Body, Mind and Soul*. P. 147–161. URL: <https://scispace.com/pdf/animal-assisted-intervention-for-rehabilitation-therapy-and-38jax3m8wc.pdf>.
13. Koukourikos K., Georgopoulou A., Kourkouta L. & Tsaloglidou A. (2019) *International Journal of Caring Sciences*, Vol. 12, Issue 3. P. 1898. URL: https://www.internationaljournalofcaringsciences.org/docs/64_koukorikos_review_12_3.pdf .
14. Kreiviniene B., Mockeviciene D., Alijosiene E. (2021) Psychological and Neuro-Sensory Effect of Complex Dolphin Assisted Therapy for Children with Psychiatric and Behavioral Disorders. *Revista Argentina de Clinica Psicologica*. Vol. XXX, №1. P. 174–191.
15. Lundqvist M., Carlsson P., Sjö Dahl R., Theodorsson E. & Lars-Åke L. (2017) Patient benefit of dog-assisted interventions in health care: a systematic review. *MC Complementary and Alternative Medicine* (2017) 17:358. URL: <https://scispace.com/pdf/patient-benefit-of-dog-assisted-interventions-in-health-care-2kmnpsb3i3.pdf>.
16. Madan A., Bhatt A. A., Ghildiyal P. & Dutta, R. (2024). Forest therapy: Exploring the medicinal secrets of nature's green pharmacy. In V. (Ed.), Book chapter. <https://doi.org/10.58532/v3bjbt15p5ch1> .
17. Maujean A., Pepping Ch. A., Kendall E. (2015) A Systematic Review of Randomized Controlled Trials of Animal- Assisted Therapy on Psychosocial Outcomes. *Anthrozoos*. Vol. 28, Issue 1. PP. 23–36. URL: <https://research-repository.griffith.edu.au/server/api/core/bitstreams/765cdee0-39bb-5dde-8322-9ff885c9540b/content>.
18. McLaughlin, Erin E.. (2015). Animal-Assisted Therapy as a Trauma Intervention. Retrieved from Sophia, the St. Catherine University repository URL: https://sophia.stkate.edu/msw_papers/496.
19. Mittly V., Fay V., Dankovics N., Pal V. & Purebl G. (2024) The role of dog therapy in clinical recovery and improving quality of life: a randomized and controlled trial. *BMC Complementary Medicine and Therapies*. 24:229. URL: <https://scispace.com/pdf/the-role-of-dog-therapy-in-clinical-recovery-and-improving-1gruk8klg0.pdf>.

20. Myszka I., Chotkowska K., Zadrożna A., Augustyniak K. (2022) Ogród w terapii schizofrenii. The use of the garden in therapy of schizophrenia. *PUA*. 2. URL: <https://scispace.com/pdf/ogrod-w-terapii-schizofrenii-2vs3hr2o.pdf>.
21. Nelson N. (2017). Use of Animal-Assisted Therapy on Veterans with Combat-related PTSD. Retrieved from Sophia, the St. Catherine University repository website: https://sophia.stkate.edu/msw_papers/773.
22. Oh B., Lee K. J., Zaslowski C., Yeung A. & Rosenthal D. S. (2017). Health and well-being benefits of spending time in forests: Systematic review. *Environmental Health and Preventive Medicine*. <https://doi.org/10.1186/S12199-017-0677-9>.
23. Panțiru I., Ronaldson A., Sima N., Dregan A. (2024). The impact of gardening on well-being, mental health, and quality of life: an umbrella review and meta-analysis. *Systematic Reviews*. URL: <https://link.springer.com/article/10.1186/s13643-024-02457-9>.
24. Sempik J. & Aldridge J. (2006) Care Farms and Care Gardens. Horticulture as therapy in the UK. URL: <https://scispace.com/pdf/horticulture-as-therapy-in-the-uk-tgyto0qjcf.pdf>.
25. Silva N. B. & Osorio F. L. (2018) Impact of an animal-assisted therapy programme on physiological and psychosocial variables of paediatric oncology patients. *PLoS ONE* 13(4): e0194731. URL: <https://journals.plos.org/plosone/article/file?id=10.1371/journal.pone.0194731&type=printable>.
26. Silver I. B. (2016) The Effects of Equine-Assisted Activities on the Attachment Security of Abused Women. Honors College. 422. URL: <https://digitalcommons.library.umaine.edu/honors/422>.
27. Thaneshwari P. K., Rishu Sh. & Homraj A. S. (2018) Therapeutic Gardens in Healthcare: A Review. *Annals of Biology*. 34 (2) : 162-166. URL: https://www.researchgate.net/profile/Poonam-Kumari27/publication/332605269_Therapeutic_gardens_in_healthcare_A_review/links/5dc7edbfa6fdcc5750394fac/Therapeutic-gardens-in-healthcare-A-review.pdf?__cf_chl_tk=PVslMywEAep32P78UU2UOyKpw83mQrXA.DqLYmeAy.g-1770463691-1.0.1.1-5h_YnMhc1XrOGVbqOuT_J4MPi8QkNaTPvBXZhYt4jfs.
28. Yun J., Yao W., Meng T., Mu Zh. (2023). Effects of horticultural therapy on health in the elderly: A review and meta-analysis. *Journal of Public Health*. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/37361284/>.
29. Wood C. J., Barton J., Wicks C. L. (2025). Effectiveness of social and therapeutic horticulture for reducing symptoms of depression and anxiety: a systematic review and meta-analysis. *Frontiers in Psychiatry*. URL: <https://www.frontiersin.org/journals/psychiatry/articles/10.3389/fpsy.2024.1507354/full>.
30. Zhang, Z. Y., Driscoll C., Hill J., Howell T., Ward G. (2025) Canine-Assisted Speech Therapy for Children: Caregiver and Therapist Perspectives. *Healthcare*, 13, 3299. URL: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC12732331/pdf/healthcare-13-03299.pdf>.

31. Zhou Ch. & Zheng Ch. (2023). The Role of Horticultural Therapy in Promoting Physical and Mental Health. *Research in health science*. URL: https://www.researchgate.net/publication/373479638_The_Role_of_Horticultural_Therapy_in_Promoting_Physical_and_Mental_Health.

Інформаційні ресурси

1. Взаємодія з тваринами – користь для ментального здоров'я / Ти як? URL: <https://howareu.com/materials/vzaiemodiia-z-tvarynamy-koryst-dlia-mentalnoho-zdorovia> (дата звернення: 20.05.2026).
2. Гарденотерапія в Запоріжжі: як рослини лікують тіло і душу. URL: <https://vidnova.info/gardenoterapiya-v-zaporizhzhii-yak-roslyny-likuyut-tilo-i-dushu.html> (дата звернення: 20.05.2026).
3. МДПУ – Сила саду: гарденотерапія як міст між природою і психічним здоров'ям. URL: <https://mdpu.org.ua/syla-sadu-hardenoterapiia-iak-mist-mizh-prirodou-i-psikhichnym-zdorov-iam/> (дата звернення: 20.05.2026).
4. American Horticultural Therapy Association (AHTA). URL: <https://www.ahata.org> (дата звернення: 20.05.2026).
5. Trellis Horticultural Therapy. URL: <https://trellishta.org> (дата звернення: 20.05.2026).
6. Horticultural Therapy Institute (HTI). URL: <https://www.htiinstitute.org> (дата звернення: 20.05.2026).
7. Root in Nature – Horticultural Therapy. URL: <https://rootinnature.ca/horticultural-therapy/> (дата звернення: 20.05.2026).
8. Care Farming Network – Research Database. URL: <https://carefarmingnetwork.org> (дата звернення: 20.05.2026).
9. Pet Partners Therapy Dogs and Animal Volunteering Programs. URL: <https://petpartners.org> (дата звернення: 20.05.2026).
10. Therapy Animals in Schools, Clinics, and Offices / AAAIP. URL: <https://aaaiponline.org> (дата звернення: 20.05.2026).